

Beleidsplan 2025 - 2029

‘Een leven lang vertalen’

Het ELV is een partnerschap van de Taalunie, de KU Leuven en de Universiteit Utrecht, in samenwerking met Literatuur Vlaanderen en het Nederlands Letterenfonds.

Inhoud

Inleiding	2
Missie en visie	2
Terugblik.....	2
Doelen 2025 - 2029	3
Aandachtspunten bij het realiseren van de doelen	3
Vertaaltechnologie.....	3
Talenbeleid op basis van data.....	3
Impactanalyse	4
Duurzame ontwikkeling	4
Aanwas van jongere vertalers	4
Prioriteit: uitstroom voorkomen.....	5
Activiteiten op maat: van zeer kleinschalig tot grotere groepen tegelijk	5
Diversiteit.....	5
Overleg met opleidingen	6
Flexibiliteit.....	6
Samenwerking.....	6
Activiteiten 2025 - 2029	7
Onderwijs	7
Keuzes en prioritering	7
Individueel begeleidingsprogramma.....	7
Online cursussen in ELVi	8
Cursussen op locatie	8
Module voor studenten	8
Expertise	9
Kennisbank.....	9
Nieuw: ELV-Masterclasses	9
Studiedagen	9
Samenwerking en communicatie	10
Netwerken	10
Website, Vertalersbestand en sociale media	10
Organisatie	11

Inleiding

Ten tijde van het schrijven van dit beleidsplan spelen er veel dingen tegelijk rond het literair vertalen. Zorgen over vertalers die om financiële redenen afhaken, bezuinigingen op talenopleidingen en de verschillende implicaties van de opkomst van Generatieve AI. Maar ook: steeds meer zichtbaarheid van het werk van de vertaler, belangrijke vertaalbekereringen en vertalers die hun vak ‘ondanks alles’ het mooiste van de wereld vinden. Net als in de afgelopen jaren wil het ELV in de komende beleidsperiode de literair vertalers *in* en *uit* het Nederlands zo goed mogelijk ondersteunen. De menselijke factor is daarbij belangrijker dan ooit. Dat gaat om de creativiteit en ervaring van vertalers (die door geen machine overtroffen wordt), een passende beloning voor hun werkzaamheden én de gezamenlijke zorg voor een duurzame vertaalsector. Vandaar de titel van dit beleidsplan: ***Een leven lang vertalen***.

Missie en visie

Het ELV geeft een impuls aan de kwaliteit van het literair vertalen in en uit het Nederlands door middel van opleiding en het delen van expertise. Dit doen we door het versterken van kennis, vaardigheden en professionaliteit bij vertalers, opleiders en betrokken instanties.

Het ELV

- draagt bij aan de professionalisering van literair vertalers in en uit het Nederlands en helpt hen bij het versterken van hun positie;
- draagt eraan bij dat er voor zo veel mogelijk taalrichtingen in en uit het Nederlands voldoende deskundige literair vertalers zijn, nu en in de toekomst;
- faciliteert een transnationaal netwerk van (literaire) vertaalopleidingen en professionaliseringsinitiatieven, speciaal gericht op spiltal Nederlands.

Terugblik

In de komende beleidsperiode willen wij verder bouwen op wat in de afgelopen jaren is bereikt. Honderden vertalers hebben zich verder kunnen professionaliseren, dankzij cursussen, vormen van individuele begeleiding, de ELV-Kennisbank, studiedagen en andere activiteiten. Het Europese PETRA-E Netwerk van vertaalopleiders is uitgebreid en heeft een nieuwe versie van de gezamenlijke Leerlijn Literair Vertalen gepubliceerd, er waren jaarlijkse edities van de ESLT Summer School voor vertaaldocenten en vertalers die hun collega's opleiden en het netwerk binnen en buiten het taalgebied is verder verstevigd. Er was daarbij aandacht voor diversiteit op verschillende gebieden, voor duurzaamheid en het zoveel mogelijk leveren van maatwerk.

Om dat alles onder de aandacht te brengen zijn de website, nieuwsbrieven, sociale media en vormen van persoonlijke voorlichting ingezet. Ook waren er campagnes voor specifieke doelgroepen, zoals (ver)taalstudenten, de internationale neerlandistiek, uitgevers en natuurlijk de vertalers zelf.

Er is steeds meer gewerkt op basis van data-analyse, in samenwerking met de instellingen om ons heen, zodat duidelijk wordt waar het ELV de meeste impact kan maken.

Hoeveel vertalers zijn in een bepaalde richting actief, voor welke genres, wat is de leeftijdsopbouw, waar dreigen tekorten, wat is de financiële situatie, welke opleidingsbehoeften zijn er, etc. Ook zijn er met het oog op de komende beleidsperiode alumni-onderzoeken uitgevoerd, is tijdens ronde tafels gesproken met vertalers en andere betrokkenen en is door de Boekmanstichting op verzoek van het ELV een onderzoek uitgevoerd naar de positie van literair vertalers in Vlaanderen en Nederland.

Daarnaast dienen de aanbevelingen uit het *Vertaalpleidooi verTALEN voor de toekomst* (2019) en het Europese rapport *Vertalers op de omslag. Meertaligheid en vertalen* uit 2022 nog steeds als een belangrijke leidraad.

Doelen 2025 - 2029

Voor de nieuwe beleidsperiode zijn de volgende doelen geformuleerd:

1. Voorzien in vormen van opleiding en deskundigheidsbevordering die elders niet voorhanden of breed toegankelijk zijn, maar waar wel behoefte aan is (specifieke talen, niveaus of vaardigheden, zoals bijvoorbeeld AI-geletterdheid) voor literair vertalers in brede zin, zowel beginnend als gevorderd;
2. Faciliteren van kennisoverdracht tussen verschillende generaties vertalers;
3. Behouden van talentvolle vertalers voor het vak;
4. Faciliteren van de stap tussen (ver)taalopleiding en markt;
5. Bijdragen aan de versterking van de positie van literair vertalers op het gebied van zichtbaarheid en een passende honorering;
6. Versterken van het transnationale netwerk van vertaalopleidingen met spiltaal Nederlands door zowel met academische als niet-academische opleiders contacten te leggen of te onderhouden en gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen;
7. Studenten neerlandistiek wereldwijd en studenten taal, letteren en cultuur in Nederland en Vlaanderen laten kennismaken met het literair vertalen.

Aandachtspunten bij het realiseren van de doelen

Vertaaltechnologie

Op het gebied van vertaaltechnologie gaan de ontwikkelingen op het moment snel. Bij technisch en zakelijk vertalen is het gebruik van automatisch vertalen al de norm en de steeds betere prestaties van Large Language Models krijgen ook steeds meer impact op vertalen in het creatieve segment. Bij al deze ontwikkelingen is het van belang dat de machines in dienst staan van de mens en niet andersom.

Het ELV wil daarom in de nieuwe beleidsperiode structureel gaan bijdragen aan de AI-geletterdheid van literair vertalers, zodat zij een beter overzicht krijgen van wat wel en niet mogelijk is en zelf goed geïnformeerde keuzes kunnen maken bij het inzetten van bepaalde tools.

Talenbeleid op basis van data

De noodzaak voor aanwas en scholing van vertalers verschilt per taalrichting. In sommige talen is het aanbod aan vertalers groter dan de vraag; in andere talen is dringend

behoefte aan nieuw vertaaltalent, op kortere of langere termijn. Er zijn uiteraard ook verschillen in de vraag naar specifieke genres vanuit de markt, mogelijkheden van schooling, de leeftijdsopbouw van de groep actieve vertalers, et cetera.

De situatie voor het vertalen *in* of *uit* het Nederlands is ook erg uiteenlopend, onder meer door het accreditatiesysteem van de Letterenfondsen voor vertalers *uit* het Nederlands in andere talen en de verschillende manieren van financiële ondersteuning voor vertalingen (*uit* het Nederlands) dan wel vertalers (*in* het Nederlands).

In de periode 2020-2024 zijn zo'n veertig dossiers opgesteld voor de richting *uit* het Nederlands, mede op basis van inbreng vanuit de 'Taskforce talenbeleid' van het ELV met de Taalunie en de Letterenfondsen. In deze dossiers wordt per taal de situatie zo precies mogelijk in kaart gebracht: hoeveel vertalers zijn er actief, in welke genres, waar dreigen tekorten, etc.

Vanaf 2025 worden vergelijkbare dossiers gemaakt voor de richting Vreemde taal – Nederlands, opnieuw in samenwerking met de partnerinstellingen. Op basis hiervan kunnen prioriteiten worden vastgesteld en bepaalt het ELV welk opleidingsmiddel voor welke taal het meest doeltreffend zou zijn.

Impactanalyse

Er is in de afgelopen jaren door het ELV zelf en instellingen om ons heen op verschillende manieren onderzoek gedaan naar aspecten van het literair vertalen, zoals de werkomstandigheden van vertalers. Het ELV wil de komende beleidsperiode graag met alle stakeholders tot een systematische vorm van monitoring komen, zodat gegevens van verschillende momenten goed vergeleken kunnen worden en er gezamenlijk beleid kan worden ontwikkeld. Het zal daarom het initiatief nemen om de verschillende betrokken partijen samen te brengen, ook om waar nodig nader onderzoek te doen, bijvoorbeeld naar de invloed van AI op het vertalersvak en de manieren waarop AI een aanvulling kan zijn in plaats van een bedreiging.

Op basis hiervan kunnen wij blijven vaststellen wat onze impact is en hoe de activiteiten van het ELV zo gericht mogelijk kunnen worden ingezet of verbeterd.

Duurzame ontwikkeling

Net als in de afgelopen jaren wil het ELV meewerken aan een doorgaande loopbaanontwikkeling voor literair vertalers. Dat betekent dat opleiding en kennisoverdracht zo worden ingezet dat beginnende, talentvolle vertalers blijvend worden ondersteund, totdat ze in staat zijn zelfstandig aan vertaalopdrachten te werken en waar mogelijk op termijn zelf weer een nieuwe generatie vertalers kunnen begeleiden. Ook in andere opzichten is duurzaamheid het uitgangspunt binnen het ELV. Activiteiten worden met het oog op de langere termijn vormgegeven, zodat ze reproduceerbaar zijn of toegankelijk blijven via de Kennisbank.

Aanwas van jongere vertalers

Uit de verzamelde data blijkt dat de leeftijdsopbouw per taalrichting erg verschilt. In veel taalrichtingen, zowel in als uit het Nederlands, dreigt vergrijzing. Bij de selectie voor bijvoorbeeld opleidingstrajecten voor beginners zal daarom het aspect van aanwas voor

de langere termijn extra worden meegewogen en waar nodig dus prioriteit worden gegeven aan jongere vertalers. Het doel is om per taalrichting het aantal benodigde vertalers op peil te houden, door een combinatie van voldoende aanwas en het beperken van voortijdige uitstroom.

Prioriteit: uitstroom voorkomen

Een ernstig punt van zorg is de uitstroom van vertaaltalent. Uit de alumni-enquêtes van het ELV in 2023, de rondetafelgesprekken met vertalers in 2024 en het onderzoek van de Boekmanstichting 2024/2025 bleek dat de situatie op dit moment voor veel literair vertalers precair is. Dit betreft zowel vertalers die nog niet zo lang geleden gestart zijn, als vertalers met een grotere staat van dienst. Hun expertise kan niet gemist worden, alleen al vanwege de kennisoverdracht aan hun beginnende collega's.

Het probleem zit vooral in de financiële kant, maar ook in de ontwikkelingen rond vertaaltechnologie en Generatieve AI. Samen met de instellingen om ons heen, zoals de vertalersvakbonden, willen we ons blijven inzetten voor een passende vergoeding voor vertaalwerkzaamheden en daarnaast is het belangrijk dat vertalers waar mogelijk ondersteund worden bij de zakelijke aspecten van het vak en – zoals hiervoor al vermeld – het omgaan met de ontwikkelingen rond vertaaltechnologie.

De komende vijf jaar geeft het ELV prioriteit aan het behouden van goede vertalers voor het vak. Er wordt daartoe een 'Actieplan voor behoud van vertaaltalent' opgesteld en uitgevoerd, in afstemming met de andere betrokken instellingen.

Activiteiten op maat: van zeer kleinschalig tot grotere groepen tegelijk

Van oudsher zijn de kleinschalige ELV-activiteiten zoals cursussen voor een bepaalde taalrichting en de vormen van individuele begeleiding zeer succesvol, maar tegelijk is het belangrijk om de brede groep van vertalers die zich graag blijvend verder wil professionaliseren ook te bedienen.

Meer dan in de afgelopen jaren wil het ELV daarom per opleidingsactiviteit gericht de keuze maken of het bestemd voor een klein aantal vertalers is of juist voor een veel bredere groep. Er wordt daarom in deze beleidsperiode gewerkt aan een uitgebreider aanbod voor meer vertalers tegelijk, onder meer in de vorm van ELV-Masterclasses.

Diversiteit

Wij gaan uit van diversiteit en inclusie in zo breed mogelijke zin: onder meer culturele diversiteit, een divers demografisch profiel en toegankelijkheid voor iedereen. Ook hanteren wij een zo ruim mogelijke opvatting van *literair* vertalen: de focus ligt niet alleen op 'highbrow' literatuur en de activiteiten zijn gericht op verschillende tekstsoorten en genres, zodat het aanbod voor een zo breed mogelijke groep van vertalers is.

In de afgelopen jaren heeft het ELV in samenwerking met anderen een aantal projecten georganiseerd om bij te dragen aan meer culturele diversiteit binnen de literair vertaalgemeenschap. Dat ging onder meer om het vertaalproject rond het boek *Lot* van Bryan Washington, samenwerkingen met het festival Read My World en verschillende mentoren op maat. Het is duidelijk dat er nog veel meer inspanningen nodig zijn en daar dragen wij graag aan bij, waar mogelijk door nieuwe vertaalprojecten, samen met andere instellingen, en het gericht inzetten van vormen van individuele begeleiding.

In de Kennisbank zijn artikelen opgenomen over culturele diversiteit, inclusief taalgebruik, genderbewust vertalen, et cetera. Door hier ook tijdens cursussen en vormen van individuele opleiding aandacht aan te blijven besteden, tracht het ELV het bewustzijn op dit gebied bij alle vertalers te vergroten en ze de mogelijkheid te bieden zich bij te scholen. Ook blijven we bijvoorbeeld de website checken op toegankelijkheid, onder meer voor mensen met een visuele beperking.

Overleg met opleidingen

Mede gezien de bezuinigingen in het hoger onderwijs is het van belang om te onderzoeken waar verdere samenwerking mogelijk is tussen de verschillende opleiders op het gebied van (literair) vertalen, zodat deze elkaar kunnen versterken. Hiervoor is regelmatig overleg nodig.

Flexibiliteit

De veranderingen rond het vertalen volgen elkaar snel op, op het gebied van vertaaltechnologie, maar ook in het boekenvak in het algemeen en in het opleidingsveld. Wij willen zoveel mogelijk op deze ontwikkelingen kunnen inspringen, vandaar dat wij naast de vaste vormen van opleidingen ook meer flexibele onderdelen zullen aanbieden, afhankelijk van wat op dat moment het meest wenselijk is.

Ook realiseren wij ons dat wij per jaar moeten blijven vaststellen waar de grootste noden en behoeften liggen en waar het ELV dus de meeste impact kan maken, al dan niet in samenwerking met andere partijen. Waar mogelijk wordt aangehaakt bij initiatieven elders, zoals activiteiten van de ELV-partners en andere instellingen om ons heen. Dat kan bijvoorbeeld gaan om ondersteuning van gastlandschappen, bijdragen aan vertaalworkshops elders, meedenken over werving en selectie van talentontwikkelingsprogramma's, het inzetten van mediakanalen ten behoeve van activiteiten van andere instellingen, het meedenken over nieuwe regelingen en daarbij aansluiten, etc.

Samenwerking

Om de genoemde doelen te bereiken, zal het ELV steeds op zoek blijven gaan naar mogelijkheden tot samenwerking. Allereerst met de vijf partners: de Taalunie, KU Leuven, Universiteit Utrecht, Literatuur Vlaanderen en het Nederlands Letterenfonds. Daarnaast instellingen als de Auteursbond, de Vlaamse Auteursvereniging, de Verenigde Literair Vertalers, de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek, opleiders binnen en buiten het taalgebied en andere instellingen die zich met vertalen bezighouden. En natuurlijk met uitgeverijen, literaire festivals, vertaaltijdschriften en vertaalprojecten elders. Verder blijven we deel uitmaken het PETRA-E-netwerk met vertegenwoordigers van opleidingen tot literair vertaler uit heel Europa. Het ELV werkte mee aan de oprichting in 2017; inmiddels zijn er 35 leden uit 22 landen en is er het sub-netwerk PETRA-NED rond vertalen in en uit het Nederlands.

Ook in de nieuwe beleidsperiode stelt het ELV zich tot taak om waar nodig vertalers, uitgevers, opleiders en/of beleidsmakers bij elkaar te brengen om te zien waar samen kan worden opgetrokken.

Activiteiten 2025 - 2029

De focus van het ELV ligt opnieuw op het aanbieden van **onderwijs** en het delen van **expertise**. Voor alle activiteiten geldt dat het ELV zich als altijd richt op vertalers zowel *in* als *uit* het Nederlands.

Onderwijs

Keuzes en prioritering

Zoals hiervoor beschreven worden de talen en onderwerpen die aan bod komen vastgesteld op basis van overleg met de instellingen om ons heen en de analyse van beschikbare data. Er worden door het ELV prioriteiten voor bepaalde talen of genres vastgesteld en er wordt per jaar bekeken welke vormen van opleiding het beste aansluiten bij de noden die er zijn.

Er zal onder andere speciale aandacht zijn voor Suriname en het Caribisch gebied. Naast het dossier Sranan Tongo komt er ook een dossier Papiaments op de Kennisbank en samen met Wintertuin zal in 2025 bijvoorbeeld worden gewerkt aan opleiding van vertalers in en uit het Papiaments. Ook is er extra focus op de taalgebieden waar de Letterenfonds gastlandschappen op beurzen organiseren, bijvoorbeeld Italiaans (2025) en Zweeds (2027). Deze talen krijgen prioriteit bij cursussen en individuele begeleiding.

Individueel begeleidingsprogramma

Het individuele begeleidingsprogramma wordt voortgezet, in samenwerking met Literatuur Vlaanderen en het Nederlands Letterenfonds. Dit blijkt nog steeds een zeer waardeerde vorm van rechtstreekse overdracht van deskundigheid door ervaren vertalers aan hun meer beginnende collega's: met deze vormen van begeleiding zetten vertalers *in* en *uit* de verschillende talen een grote stap in hun professionalisering. Juist in deze periode van technologische ontwikkelingen is de persoonlijke overdracht van vertaalexpertise extra belangrijk.

Op basis van evaluaties en het alumni-onderzoek worden de ontwikkelingstrajecten in de komende jaren verder verbeterd. Ze krijgen meteen ook een nieuwe naam (professionaliseringstrajecten), die de lading beter dekt en waarmee daarnaast een eind komt aan de verwarring met bijna gelijknamige regelingen die elders in het leven zijn geroepen.

De professionaliseringstrajecten zijn nog steeds bestemd voor talentvolle, beginnende vertalers die nog geen opdracht hebben verworven. Ook krijgen zij nog steeds één-op-één begeleiding van een ervaren vertaler in hun vertaalrichting, bij het vertalen van een gedeelte van de door hen gekozen tekst. De uren die worden besteed aan het verwerven van opdrachten en verdere zakelijke professionalisering worden op een nieuwe manier ingevuld. De vertalers volgen samen met de andere deelnemers een programma op maat, waarin zij onder begeleiding werken aan een portfolio waarmee zij hun kansen op opdrachten flink vergroten. In 2025 wordt gestart met een pilot, waarna het programma in de periode erna verder kan worden ingevuld.

De mentoraten, waarbij vertalers individuele begeleiding krijgen bij een vertaling van een literair werk met (model)contract worden voortgezet.

Vooralsnog wordt voor de nieuwe beleidsperiode uitgegaan van twaalf professionaliseringstrajecten per jaar en jaarlijks ook zo'n twaalf mentoraten, vergelijkbaar met de afgelopen jaren. Afhankelijk van de noden in de verschillende taalrichtingen zullen vertalers gericht worden aangemoedigd een begeleidingstraject aan te vragen.

Online cursussen in ELVi

Het in de afgelopen jaren ontwikkelde format voor cursussen in ELVi, de online leeromgeving van het ELV, staat inmiddels als een huis. Een groep vertalers in een bepaalde taalrichting werkt aan vertalingen, geeft feedback op elkaars werk en heeft enkele online ateliers met moderatoren. Dit wordt omlijst met relevante theorie, *weblectures* en opdrachten, en de cursisten krijgen achteraf individuele feedback van de docent.

Een variant hiervan zijn de professionaliseringscursussen, waarin onderwerpen aan bod komen als: het literaire veld waarin je als vertaler actief bent, ondernemerschap, zichtbaarheid, de vertaler als intercultureel ambassadeur, onderhandelen, pitchen en meer. Al deze aspecten worden uitgewerkt in een individueel portfolio.

De online cursussen zijn in de afgelopen jaren door de deelnemers als zeer waardevol ervaren. Ze worden ingezet voor taalrichtingen waar nieuwe aanwas nodig is of bijscholing van actieve vertalers. Bij de programmering wordt gekozen voor taalrichtingen waar de nood op dit moment het hoogst is of waar een tekort dreigt op de langere termijn. Op basis van de vraag vanuit vertalers wordt daarnaast eens in de twee of drie jaar een professionaliseringscursus aangeboden. Het ELV organiseert minstens twee online cursussen per jaar.

Cursussen op locatie

Wanneer het een meerwaarde heeft om een groep vertalers vanuit een bepaalde taal in het Nederlands of met een speciale opleidingsvraag op locatie bij elkaar te brengen, organiseert het ELV voor hen een korte 'offline' cursus. Als basisformat dient de intensieve tweedaagse cursus voor medior vertalers uit het Engels van 2024, waarbij vertaalateliers werden gecombineerd met sessies over podiumvaardigheden en zichtbaarheid.

Module voor studenten

Tijdens de afgelopen beleidsperiode is een online module voor studenten neerlandistiek over de hele wereld en talenstudenten in Vlaanderen en Nederland ontwikkeld. Op basis van de bijbehorende handleiding kunnen docenten deze module inzetten in hun lessen of de studenten er zelfstandig mee laten werken. De promotie voor het gebruik van deze module wordt voortgezet, zodat zoveel mogelijk potentiële vertalers van de toekomst worden geïnteresseerd voor het vak.

Expertise

Kennisbank

De Kennisbank bestaat inmiddels uit 270 items: artikelen, samenvattingen, *weblectures* en overzichten van bijvoorbeeld naslagwerken en opleidingen. De inhoud wordt voortdurend aangevuld. Het materiaal wordt behalve door het ELV bij de eigen cursussen ook door opleiders over de hele wereld gebruikt en is daarnaast zeer geschikt voor zelfstudie.

Eind 2024 is door Usably een website-gebruikersonderzoek uitgevoerd onder vertaalstudenten, beginnende vertalers en meer gevorderden. Hiermee kregen wij een beter inzicht in de wensen en verwachtingen van de bezoekers van de site en kon een verbeterplan worden opgesteld. Op basis hiervan wordt in samenwerking met bureau Ontwerpwerk onder meer de zoekfunctie van de Kennisbank verbeterd, zodat het beschikbare materiaal beter toegankelijk wordt.

Wat betreft inhoud zal het bestaande aanbod verder worden verdiept en verbreed. De dossier-formule (een verzameling van ± 5 artikelen plus inleiding over één specifiek onderwerp, zoals een bepaald genre of bijvoorbeeld vertaaltechnologie of de financiële positie van vertalers) bevat goed en zal ook de komende tijd worden voortgezet.

Een andere vernieuwing is de serie die in 2024 is gestart, onder de noemer TalenDossiers. Dit is een reeks kleine 'vertaalzakboekjes' waarin telkens een ander talenpaar centraal staat, met nadruk op de talen waarvoor de opleidingsmogelijkheden beperkt zijn. Ze zijn samengesteld door twee (of meer) vertalers die deskundig zijn op het gebied van vertaling tussen het Nederlands en een vreemde taal. Na de start met Fries, Portugees en Sranantongo, wil het ELV in de komende periode jaarlijks nieuwe talen blijven toevoegen.

Nieuw: ELV-Masterclasses

In 2025 start het ELV met korte vormen van kennisoverdracht, onder de noemer ELV-Masterclasses. Dat kunnen online workshops zijn onder leiding van ervaren vertalers zijn, op basis van een vooraf vertaalde tekst. Bij zowel beginnende als gevorderde vertalers blijkt veel behoefte te zijn aan dergelijke vertaalateliers, waarbij ervaren vertalers hun kennis overdragen.

Met het flexibele format kunnen we ook inspelen op andere, actuele wensen of noden van vertalers. Wij denken hierbij aan sessies over werken met AI, over financiële aspecten van het vertaalvak of een onderwerp als het pitchen van een vertaling. Hiervoor zullen wij steeds op zoek gaan naar de meest geschikte expert op het betreffende gebied.

Studiedagen

Door middel van studiedagen kunnen grotere groepen tegelijk geïnformeerd worden over nieuwe of anderszins relevante inhoudelijke onderwerpen, of over de praktische en zakelijke aspecten van het literair vertalerschap. Ook in de komende beleidsperiode wordt jaarlijks één grotere studiedag georganiseerd, beurtelings op locatie in Vlaanderen of Nederland, toegankelijk via een livestream. Waar mogelijk gebeurt dit in samenwerking met wetenschappelijke stafleden van de KU Leuven en de Universiteit Utrecht.

Samenwerking en communicatie

Netwerken

In de afgelopen beleidsperiode is veel zorg besteed aan het verder uitbreiden van het netwerk van het ELV. Dit gaat om formele samenwerkingsverbanden zoals het Europese PETRA-E Netwerk en de ESLT Summer School (European School of Literary Translation, 'training the teacher of literary translation'), beide door het ELV mede geïnitieerd. Inmiddels is er ook een sub-netwerk voor de vertaalopleidingen in of uit het Nederlands, PETRA-NED, en zijn er verschillende andere, deels informele netwerken ontstaan. Verder zet het ELV de inhoudelijke en financiële bijdrage voort aan de Literaire Vertaaldagen, het jaarlijkse tweedaagse evenement voor het literair vertaalvak.

Tijdens de ronde tafels in het najaar in voorbereiding op dit beleidsplan is bij de sessie in Vlaanderen vastgesteld dat het zeer wenselijk zou zijn als de Vlaamse vertalers vaker samen konden komen om over relevante onderwerpen met elkaar te spreken. Tevens zullen er ook in de nieuwe beleidsperiode naar evenredigheid even veel activiteiten in Vlaanderen als in Nederland worden georganiseerd. Verder is er naar aanleiding van het CEATL-congres in Straatsburg in 2024 op initiatief van het ELV een overleg gestart van deelnemers hieraan vanuit Nederland en Vlaanderen. Het ELV wil deze rol van het bij elkaar brengen van gesprekspartners, waaruit nieuwe vormen van samenwerking kunnen ontstaan, ook in de komende jaren blijven voortzetten.

Verder blijft het ELV graag afstemmen met instellingen die zich bezighouden met verschillende vormen van vertalen, zoals expertisebevordering voor vakvertalen en tolken. Onder meer tijdens de ronde tafel over het vertaalvak van de Taalunie in het najaar van 2024 bleek dat het belangrijk is om samen op te trekken, gezien de uitdagingen waar we allemaal voor staan.

Website, Vertalersbestand en sociale media

De informatievoorziening via de website (nieuwsberichten, foto van de maand, agenda, enzovoort) wordt voortgezet.

Het Vertalersbestand op de site kent inmiddels ruim 550 profielen, waarmee vertalers zichtbaar zijn voor mogelijke opdrachtgevers. Het ELV blijft deze optie promoten onder vertalers die aan de criteria op het gebied van opleiding en/of ervaring voldoen en stimuleert daarnaast de vertalers die al een profiel hebben om dit actueel te houden. Ook wordt de publiciteit voor deze database onder uitgevers en andere mogelijke opdrachtgevers gecontinueerd.

Het ELV blijft actief op sociale media (Instagram, Facebook, LinkedIn) en zal ook in de komende jaren zo'n zes keer per jaar een nieuwsbrief versturen. Tot slot fungeert het ELV voor vertalers en andere betrokkenen (via website, mail, telefoon, sociale media) als vraagbaak en als doorverwijzende instantie.

Organisatie

Het ELV is een partnerschap van de Taalunie, de KU Leuven en de Universiteit Utrecht, met Literatuur Vlaanderen en het Nederlands Letterenfonds als geassocieerd partners. Het bestuur bepaalt het beleid en stuurt het ELV-team aan. Het bestaat uit Gunther Van Neste (algemeen secretaris Taalunie, voorzitter), Elke Brems (KU Leuven), Haidee Kotze (Universiteit Utrecht), Romkje de Bildt (directeur-bestuurder Nederlands Letterenfonds) en Paul Hermans (directeur Literatuur Vlaanderen). Bestuurssecretaris is Folkert de Vriend (Taalunie). Het bestuur komt twee keer per jaar samen.

Het ELV-team voert het beleid uit en bestaat uit bureaumedewerkers Gea Schelhaas (directeur), Sander Grasman, Bodil Ponte-Kok en Tom Ruben, en wetenschappelijk medewerkers Jack McMartin (KU Leuven) en Gys-Walt van Egdome (Universiteit Utrecht).

Colofon

Beleidsplan 2025 - 2029

Expertisecentrum Literair Vertalen

www.literairvertalen.org

© Expertisecentrum Literair Vertalen, 2025

Volledige of gedeeltelijke overname is alleen toegestaan met bronvermelding